

Forslag

til

Lov om ændring af lov om uddannelse af børnehave- og fritidspædagoger.

Fremsat den 9. november 1972 af *undervisningsministeren*.

§ 1.

I lov nr. 209 af 21. maj 1969 om uddannelse af børnehave- og fritidspædagoger affattes § 5 således:

„§ 5. Optagelse på seminarierne er betinget af, at ansøgeren

- 1) er fyldt 18 år ved uddannelsens begyndelse, og
- 2) har de fornødne forudsætninger for at følge uddannelsen.

Stk. 2. Undervisningsministeren fastsætter nærmere regler om den i stk. 1, nr. 2, nævnte optagelsesbetingelse.

Stk. 3. Undervisningsministeren fastsætter efter forhandling med uddannelsesrådet nærmere regler om fremgangsmåden ved optagelsen.

Stk. 4. Optagelse på seminarierne sker ved uddannelsens begyndelse. Undervisningsministeren kan dog under særlige omstændigheder tillade fravigelse af denne bestemmelse.“

§ 2.

Loven finder anvendelse fra og med optagelsen på seminarierne i 1973.

Bemærkninger til lovforslaget.

Til stk. 1.

Betingelserne for optagelse på et børnehave- eller fritidspædagogseminarium er fastsat i loven om uddannelse af børnehave- og fritidspædagoger (nr. 209 af 21. maj 1969) § 5, der er gengivet i bilag 1 til lovforslaget. I henhold til § 5, stk. 1, nr. 2, er det en betingelse, at ansøgeren har været beskæftiget i praktisk virksomhed med børn eller unge. Efter § 5, stk. 2, fastsætter undervisningsministeren nærmere regler om denne optagelsesbetingelse — og om den i § 5, stk. 1, nr. 3, omhandlede optagelsesbetingelse, hvorefter ansøgeren skal skønnes at have de nødvendige forudsætninger for at følge uddannelsen. Om bestemmelsernes tilblivelse henvises til lovforslaget med bemærkninger, Folketingstidende 1968-1969, tillæg A., spalte 2255 og folketingets forhandlinger 1968-69, spalte 1987-1989, spalte 3187-3217, spalte 6249-6263 og tillæg B., spalte 1287.

Nærmere regler om optagelsesbetingelserne blev fastsat ved undervisningsministeriets bekendtgørelse nr. 585 af 22. december 1969 om optagelse på børnehave- og fritidspædagogseminariumerne, som ændret ved bekendtgørelse nr. 149 af 7. april 1970 og ved bekendtgørelse nr. 475 af 27. oktober 1971, der er optrykt som bilag 2 til lovforslaget.

Efter denne bekendtgørelses § 1 er optagelse betinget af, at ansøgeren i mindst 4 og normalt højst 6 måneder har været beskæftiget som forpraktikant i samme offentlige eller af offentlig myndighed godkendte institution for børn eller unge under 18 år, og at ansøgeren under nævnte beskæftigelse har fulgt en enkelt ved institutionen ansat uddannet pædagog i dennes arbejde i mindst 300 timer, uden at nogen anden forpraktikant samtidig har fulgt den pågældende pædagog.

Kravet om forpraktik opfylder den funktion, at ansøgerne får mulighed for at danne sig et realistisk

billede af de omstændigheder, de senere skal arbejde under, og at de på et tidligt tidspunkt får mulighed for at få forståelse for, om de er egnet til arbejdet, således at de på denne baggrund kan afgøre, om de vil søge optagelse.

Imidlertid er der nu fra mange sider givet udtryk for, at ulemperne ved forpraktikordningen langt overstiger fordelene. Således har socialministeriet, socialstyrelsen og dennes pædagogiske nævn, socialuddannelseskommissionen, uddannelsesrådet vedrørende børnehave- og fritidspædagoguddannelserne og børne- og ungdomsforsorgens personaleforbund alle opfordret undervisningsministeriet til at søge forpraktikken afskaffet.

Blandt de indvendinger, som anføres, skal særlig nævnes, at praktikanterne har følelsen af, at de har påbegyndt en uddannelse, og at skuffelsen derfor bliver stor, hvis de ikke optages på seminariet. På institutionerne er der — på grund af reglen om, at praktikken skal være af begrænset varighed — en meget hyppig udskiftning, som giver uro i institutionens liv, og ved optagelsesproceduren har det fordelingsudvalg, som forestår optagelsen, en række vanskeligheder, der netop kan henføres til reglerne om forpraktik. Det har således vist sig, at bestemmelserne om dennes varighed og indhold omgås, bl. a. fordi praktikanterne ansættes som vikar i vakante stillinger, og reglerne giver anledning til mange tidskrævende og vanskelige dispensationssager. Endvidere er der rejst væsentlig tvivl om forpraktikkens uddannelsesmæssige værdi, idet den kan rumme fare for en vis fastlåsning af indstillingen til pædagogiske problemer.

Når hertil føjes, at de studerende i det første uddannelsesår har to øvelsespraktikperioder, hver af 7 ugers varighed, hvorunder de får en planlagt oplæring i de pædagogiske arbejdsfunktioner; og at det gældende krav om forpraktik i et vist omfang må søge sin begrundelse i traditionen herfor på området, finder ministeriet at kunne tilslutte sig ønskerne om en ophævelse af reglerne om forpraktik. Det skal yderligere oplyses, at der både i socialuddannelseskommissionens praktikudvalgs betænkning nr. 524 og i en endnu ikke offentliggjort betænkning om uddannelse af socialpædagoger stilles forslag om afskaffelse af forpraktikken.

Konsekvenserne af, at forpraktik afskaffes, vil for institutionerne være, at disse uden den generelle tidsbegrænsning, som må gælde for forpraktikanter, kan ansætte u-uddannet medhjælp til varetagelse af hjælpefunktioner både i det pædagogiske og det

praktiske arbejde. Det er sandsynligt, at en del, som senere søger optagelse til pædagoguddannelserne, i en periode vil være beskæftiget som medhjælpere, uanset at dette ikke mere er et krav, men det må også påregnes, at der i sådanne medhjælperstillinger i vidt omfang vil blive ansat personer, for hvem beskæftigelsen her vil blive af mere varig karakter.

Til stk. 2.

Ændringerne er en konsekvens af ændringerne af stk. 1.

Til stk. 3.

I henhold til den nugældende lovs § 5, stk. 3, blev der ved bekendtgørelsen af 22. december 1969 nedsat det ovenfor nævnte fordelingsudvalg, der skulle varetage koordineringen af optagelserne. Fra og med optagelserne i 1971 har fordelingsudvalget — efter indstilling fra det i lovens § 4 omhandlede uddannelsesråd, der bl. a. rummer repræsentation for seminariernes rektorer, lærere og studerende — truffet afgørelse om optagelse for samtlige studerende.

Da den nugældende lov blev gennemført, var det ikke forudset, at henlæggelsen af optagelsen til et centralt organ så snart, som det har været tilfældet, ville vise sig at blive den almindeligt fortrukne ordning. I betragtning af de nu på dette område indvundne erfaringer findes det rigtigst, at det i loven fastsættes, at undervisningsministeren efter indstilling fra uddannelsesrådet bestemmer fremgangsmåden for optagelsen, hvorunder også hører spørgsmålet om, hvem der træffer afgørelse om optagelse.

Administrative og økonomiske konsekvenser af lovforslaget.

Som allerede nævnt har det gældende krav om forpraktik medført visse vanskeligheder for fordelingsudvalget ved dets arbejde med optagelsen, og ophævelsen af kravet vil derfor indebære en vis letelse i administrationen af optagelserne.

Forslaget medfører ingen økonomiske konsekvenser inden for undervisningsministeriets område. For så vidt angår socialministeriets område — hvorunder forpraktikinstitutionerne hører — har dette ministerium i en udtalelse over udkastet til lovforslaget udtalt, at det ikke skønnes at ville medføre øgede udgifter, hvis der i stedet for forpraktikanter benyttes u-uddannet ung arbejdskraft i aldersgruppen 15—20 år, der aflønnes efter samme regler som forpraktikanter.

Bilag 1.

Den gældende affattelse af § 5 i loven om uddannelse af børnehave- og fritidspædagoger sammenholdt med affattelsen efter lovforslaget.

Gældende lov.

§ 5. Optagelse på seminarierne er betinget af, at ansøgeren

- 1) er fyldt mindst 18 år ved uddannelsens begyndelse,
- 2) har været beskæftiget i praktisk virksomhed med børn eller unge og
- 3) i øvrigt skønnes at have de fornødne forudsætninger for at følge uddannelsen.

Stk. 2. Undervisningsministeren fastsætter nærmere regler om de i stk. 1, nr. 2 og 3, nævnte optagelsesbetingelser.

Stk. 3. Undervisningsministeren kan efter forhandling med uddannelsesrådet fastsætte almindelige retningslinjer for seminariernes indbyrdes samarbejde om fordeling af ansøgere, der opfylder optagelsesbetingelserne, herunder om den fornødne koordinering af optagelserne.

Stk. 4. Optagelse på seminarierne sker ved uddannelsens begyndelse. Undervisningsministeren kan dog under særlige omstændigheder tillade fravigelse af denne bestemmelse.

Lovforslaget.

„§ 5. Optagelse på seminarierne er betinget af, at ansøgeren

- 1) er fyldt 18 år ved uddannelsens begyndelse, og
- 2) har de fornødne forudsætninger for at følge uddannelsen.

Stk. 2. Undervisningsministeren fastsætter nærmere regler om den i stk. 1, nr. 2, nævnte optagelsesbetingelse.

Stk. 3. Undervisningsministeren fastsætter efter forhandling med uddannelsesrådet nærmere regler om fremgangsmåden ved optagelsen.

Stk. 4. Optagelse på seminarierne sker ved uddannelsens begyndelse. Undervisningsministeren kan dog under særlige omstændigheder tillade fravigelse af denne bestemmelse.“

Bilag 2.

Undervisningsministeriets bekendtgørelse nr. 475 af 27. oktober 1971.

Bekendtgørelse om optagelse på børnehave- og fritidspædagogseminarierne.

I henhold til § 5, stk. 2 og 3 i lov nr. 209 af 21. maj 1969 fastsættes følgende bestemmelser om optagelse på børnehave- og fritidspædagogseminarierne:

I. Optagelsesbetingelser.

§ 1. Optagelse på børnehave- og fritidspædagogseminarierne er betinget af,

- 1) at ansøgeren i mindst 4 og normalt højst 6 måneder har været beskæftiget som forpraktikant i samme offentlige eller af offentlig myndighed godkendte institution for børn eller unge under 18 år,
- 2) at ansøgeren under nævnte beskæftigelse har fulgt en enkelt ved institutionen ansat uddannet pædagog i dennes arbejde i mindst 300 timer, uden at nogen anden forpraktikant samtidig har fulgt den pågældende pædagog, og
- 3) at ansøgeren i øvrigt skønnes at have de fornødne forudsætninger for at følge uddannelsen.

Stk. 2. Fordelingsudvalget, jfr. § 5, kan i særlige tilfælde dispensere fra betingelserne i stk. 1, nr. 1 og 2.

§ 2. Som uddannede pædagoger anses i relation til § 1, stk. 1, nr. 2

- 1) børnehavepædagoger
- 2) fritidspædagoger
- 3) børneforsorgspædagoger (A- og S-linjen)
- 4) statsautoriserede barneplejersker med 4 måneders supplerende kursus
- 5) seminarieuddannede lærere
- 6) klubpædagoger med fuld uddannelse fra Dansk Klubseminariums 2-årige kursus eller ved Landsforeningen Ungdomsringens samlede kursusrække.

§ 3. Attestation for afsluttet forpraktik med oplysning om forpraktikkens omfang

og praktikantens fremmøde skal foreligge inden den 1. marts det år, hvor optagelse søges.

Stk. 2. Attestationen gives på blanket, hvis trykte tekst fastsættes af direktoratet for folkeskolen og seminarierne, og underskrives af den pædagog, som forpraktikanten har fulgt, samt af institutionens leder eller ved flerleddede institutioner lederen af vedkommende afdeling.

§ 4. For så vidt angår kundskabsmæssige forudsætninger anses den i § 1, stk. 1, nr. 3 nævnte betingelse normalt for opfyldt af ansøgere, der har aflagt statskontrolleret prøve ved udgangen af 9. eller 10. klasse eller har bestået tilsvarende eller højere eksamen, og den kan i øvrigt være opfyldt gennem ophold på højskole, efterskole eller ungdomsskole, gennem deltagelse i undervisning i aftenskolen og gennem faglig eller anden uddannelse.

Stk. 2. Ved skønnet over ansøgernes studieegnhed og ved valget mellem ansøgere, når der er flere ansøgere, end der kan optages, tages der i øvrigt hensyn til ansøgerens uddannelse efter skolegangens afslutning og virksomhed under og efter skolegangen.

II. Behandlingen af ansøgninger om optagelse.

§ 5. Direktoratet for folkeskolen og seminarierne nedsætter et fordelingsudvalg med de nedenfor i § 7 nævnte opgaver i forbindelse med optagelsen på børnehave- og fritidspædagogseminarierne.

Stk. 2. Fordelingsudvalget, hvis medlemmer beskikkes for 1 kalenderår, skal bestå af repræsentanter for direktoratet for folkeskolen og seminarierne og for rektorer, lærere og studerende ved børnehave- og fritidspædagogseminarierne.

§ 6. Ansøgninger om optagelse indsendes til fordelingsudvalget inden den 1. marts.

Stk. 2. I ansøgningen må det oplyses, på hvilket seminarium ansøgeren foretrækker at blive optaget. Endvidere kan der anføres 1 seminarium, på hvilket ansøgeren måtte ønske at blive optaget, hvis optagelse ikke kan ske på det førstnævnte seminarium. Endelig må det oplyses, om ansøgningen opretholdes, hvis ansøgeren ikke kan optages på et af de nævnte seminarier, men vil kunne optages på et andet.

Stk. 3. Ansøgninger indgives på skema, hvis trykté tekst fastsættes af direktoratet for folkeskolen og seminarierne, og hvoraf det skal fremgå, hvilke bilag der skal medsendes.

§ 7. Fordelingsudvalget gennemgår ansøgningerne og udskiller ufuldstændige ansøgninger og ansøgninger fra ansøgere, der klart ikke opfylder optagelsesbetingelserne.

Det meddeles de pågældende ansøgere, at de ikke er optaget.

Stk. 2. Fordelingsudvalget træffer afgørelse om de øvrige ansøgers optagelse på grundlag af ansøgernes kvalifikationer. Ved fordelingen på de enkelte seminarier tages der hensyn til ansøgernes ønsker og seminariernes pladsforhold.

Stk. 3. Fordelingsudvalget underretter ansøgerne om afgørelsen efter stk. 2 og giver seminarierne meddelelse om, hvem der er optaget.

§ 8. Bekendtgørelsen træder i kraft dagen efter bekendtgørelsen i Lovtidende.

Stk. 2. Bekendtgørelse nr. 585 af 22. december 1969 om optagelse på børnehave- og fritidspædagogseminarierne som ændret ved bekendtgørelse nr. 149 af 7. april 1971 ophæves.

Undervisningsministeriet, den 27. oktober 1971.

P. M. V.

V. Hammer.

/ J. Munk-Hansen.